

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára:
Negyedévre 1 pengő 60 fillér.

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67.

A buza ára.

A bőséges buzatermés valahogyan azt a régi közmondást juttatja az eszünkbe, hogy: „Adtál Uram, de nincs benne köszönet!” Káromlásnak ne vételessék ez a kifakadás, de így van a gazda mégis valahogyan ezzel az ideai termés árral.

A buza ára ugyanis 24 pengő körül áll már a termés piacra kerülése óta és legfeljebb egy-két fillérrel vártakozik lefelé, vagy felfelé s nagyon érdekes erre vonatkozólag az, hogy ugyszólvána fogyasztók egy része kívánja a gazdáknak, hogy már menjen feljebb ez az ár.

Az a 24 pengő bizony nagyon kicsi pénz, ha azt a fáradságos munkát, féltő aggodást és sok-sok gondoskodást összetesszük, amely az elvetett magot kíséri fejlődési útjában. Mit tud venni a gazda ma ezért a pénzért? Akár a többi mezőgazdasági termények árát, akár pedig az ipari termékeket hasonlítjuk össze ezzel az árral, mindenképpen a gazda rovására látjuk az áralakulást.

A háború előtt három métermázsza buzáért divatos ruhát adtak bárkinek, a gazda egyszerűbb ruhája talán két métermázsából futotta. Ma ugyanolyan ruháért majdnem hat métermázsza buzáat kell adni, a gazda is így van vele, hogy kétszer annyiba kerül ezen az alapon a ruhája, mint akkor. És így van a lábbelivel, így van minden kisebb-nagyobb árucikkal s ha a gazda a hambárjába néz, amely hála Istennek megtelt ugyan, de nem tudja, hogy mit is kezdjen majd munkája eredményének árával, ha eladja.

Ez a baj nemcsak a gazda baja. Egész közzgazdasági életünk erre van felépítve s ettől függ majd minden munkánk, vállalkozásunk sikere, vagy sikertelensége.

Emlékezzünk csak vissza azokra az időkre, amikor a buza 5—600 ezer korona volt, tehát kétszer annyiba került, mint ma. Emlékezzünk azokra az időkre, amikor egyes közzgazdasági faktorok már érték-mérőnek tették meg a buzát — igen helytelenül egyébként, mint annak idején is kifejtettük — abban az időben virágzott az ipar, nagy forgalma volt a kereskedelemnek s valutánk szörnyű ingadozása dacára is egy-két társadalmi réteget kivéve — amely csak hibás politika révén került a rossz helyzetbe — mindenkinek meg volt a maga darab kenyere, még a tejbe való kalácsa is.

Még elgondolni is furcsa, hogy itt ezen a helyen a buza olcsósága miatt irunk, hiszen olvasóink között bizonyára igen sokan vannak, akik csekély napszám mellett talán el sem bírnák a drágulását, de mégis ezt kell tennünk.

Nekünk nem szabad sohasem elfelejteni, hogy agrár állam vagyunk. Hiába dolgozunk európai nivóra emeljük, hiába küzdünk, hogy kereskedelmünk a nyugat kereskedelmével vegye fel a versenyt, hiába tanulnak diákjaink, hogy kulturánk színvonalát emeljük tudásunkkal, ha gazdaságunk legfőbb tényezője: a buza nem fizet. „Ha a parasztnak pénze van, az egész világnak van” — mondja egy közmondás és ezt bizony ma sokszorosan érezzük. A gazda gondjai a mi gondjaink is, a gazda pénztelensége érezteti hatását minden iparon, kereskedelmén s legfőbb ideje, hogy a hatóságok ebből a szempontból induljanak ki és erre fektessék a fősúlyt.

Ne legyünk irigyek a gazda elkövetkezendő jólétével szemben, mert ha pénze lesz, mihozzánk adja, iparosnak, kereskedőnek, tisztviselőnek és

mindenkinek jut belőle valami. A mai nehéz gazdasági viszonyok javulása csak a buza árának javulásával vár-

ható, mert az pénzt, munkát, forgalmat és jobb kereseti viszonyokat fog jelenteni mindenkinek.

A pécsi iparosság vezetői Mohácson népes gyűlés előtt fejtegették az iparosság szervezkedésének szükségességét.

A mohácsi Ipartestületnek az elmúlt szombaton illusztris vendégei voltak. A pécsi iparosság vezető férfiai jöttek Mohácsra, hogy a mohácsi iparosság előtt ismertessék az iparos társadalom megszervezése ügyében elfoglalt álláspontjukat. — Lejött Pécsről *Baumann* Emil vezérigazgató, volt országgyűlési képviselő, a pécsi Kereskedelmi és Iparkamara ipari szakosztályának alelnöke, *Márovits* Andor építési vállalkozó, a pécsi Ipartestület elnöke, *Ruzsinszky* Béla ipartestületi alelnök és néhány elüljárósági tag.

A vendégeket az Ipartestület közgyűlési termében a szép számban megjelent mohácsi iparosok nevében *Schmidt* Lajos elnök üdvözölte meleg szavakkal s egyben a mohácsi iparosság bizalmát tolmácsolta a pécsi vezetők iránt.

Az üdvözlő szavakra *Márovits* Andor pécsi elnök válaszolt. Megköszönte a szíves fogadtatást s egyben örömeinek adott kifejezést, hogy *Schmidt* Lajos személyében üdvözölheti a mohácsi Ipartestület elnökét, akiben a mohácsi iparosság fejlődésének előretörésének teljes garanciáját látja. A vezetőségtől függ mindig az iparosság előrehaladása, szerinte a mostani vezetőség feltétlenül biztosítja a fejlődést.

Utána *Ruzsinszky* Béla pécsi alelnök emelkedett szólásra. Hatalmas, több mint egy óras beszédben fejtegette lejtóvetelük célját a Kézműves-ipari kamara felállítása kérdésében elfoglalandó álláspontot.

Nem elegendő — szerinte — ha az iparosság csak a helyi, kicsinyes kérdésekkel foglalkozik, hanem igenis minden egyes iparosnak küzdenie kell az országos iparos érdekekért.

Az iparosság momentán igen sajnálatos helyzetben van. Nincs az iparosságnak kellő képviselése a parlamentben, nincs szervezete, amely érdekeit megvédené. Ezzel szemben a kiscgazdák, a kereske-

dők, a munkások már tudatára ébredtek a szervezetség szükségességének, szószólóik a törvényhozásban képviselik érdekeiket, csupán az iparosság maradt hátra.

Volt és van az iparosságnak Budapesten egy központi szervezete, az IPOSZ, az Ipartestületek Országos Szövetsége. Ez a szervezet azonban nem tudta hivatását kellőképpen betölteni. Az IPOSZ néhai elnöke *Pálfy* Dániel volt, aki bár tele volt jóindulattal, mégis hiányzott belőle a kellő rutin az iparosság vezetésére, hiányzott a meglátás és a szervezési képesség és így az IPOSZ-nak nem volt kellő tekintélye, nem volt kellő súlya.

A másik központi iparos szervezet az IOKSZ, az Iparosok Országos Központi Szövetkezete. Ez a szervezet lenne az iparosság pénzügyi szerve. A baj gyökere ott volt, hogy ez a két szervezet, az IPOSZ és az IOKSZ kutymacska viszonyban éltek egymással. Ez az oka azután annak, hogy az országos iparoskongresszusok sohasem az iparos érdekekkel foglalkoztak, hanem mindig a személyeskedés és viszály jegyében folytak le s nem egyszer fulladtak botrányba. Nagy hiba volt, hogy az IPOSZ a politizálás terére lépett. *Pálfy* Dániel elmúltával nem sokat változott a helyzet, mert a mostani vezetők is ugyanazon hibába estek, belőlük is hiányzik a rutin, a megértés szelleme, azonkívül az ellenségesség viszony sem szűnt meg az IOKSZ-al.

Az országgyűlési képviselők közül *Frühwirth* Mátyás és *Perlaky* György foglalkoztak iparoskérdésekkel, de ők is ellentétes utakon haladnak.

Ezután a szónok a Kereskedelmi és Iparkamara szerepét ismertette. Eddig a pécsi Kereskedelmi és Iparkamara nagyon távol állott az iparosságtól és sohasem tudott iparos érdekeket szolgálni. Inkább a kereskedők és gyárosok érdekei voltak előtérben, mert ők nagyobb mun-

kát fejtettek ki. Ebben viszont nem a Kamara volt a hibás, hanem maga az iparosság, akik nem küldtek olyan tagokat a Kamarába, kik méltóan képviselték volna érdekeiket. Ma már teljesen megváltozott a régi rossz helyzet, ugyhogy a Kamara számottevő intézmény lesz az iparosság életében, de természetesen az iparosságnak is kellő munkát kell kifejténie. Meg kell szünnie az áldatlan testvérharcnak, mert így az iparosság mit sem tud kiharcolni. Ilyen körülmények között a kormány az iparosságot elhanyagolja és velük szemben a mezőgazdaságot favorizálja. Meg kell teremteni az egységet az iparosság kebelében és a Kézműves Kamara felállítására indított mozgalmat kell támogatni. Október 28-án tartják az iparosok Budapesten országos nagygyűlésüket, amelyen az iparosság bizalma ugylátszik *Becsey Antal*, az I. K. O. Sz. elnöke felé fordul.

Kéri a mohácsi iparosságot, hogy csatlakozzanak a pécsiék álláspontjához és képviseltesék magukat a nagygyűlésen.

Az illusztris szónokot beszéde elhangzása után lelkesen ünnepelelték.

Utána *Baumann Emil* iparkamarai alelnök emelkedett szólasra.

Tény az, hogy az Iparkamara sokáig nem tudta hivatását betölteni és ennek legfőbb oka az volt, hogy nem volt munkaképes, mert eljárt felette az idő, mégpedig úgy az Iparkamara szelema, mint vezetői felett.

Ma már egész más a helyzet. *Visnya Ernő* személyében olyan elnököt nyert a kamara, akinek vezetése alatt a fejlődés és a munka utján haladnak a cél felé.

Kéri, hogy viseltesenek bizalommal az Ipartestületet a Kamara iránt. Legfőbb feladata a Kamarának, hogy megismerje a vidéki iparosságot és épp ezért a tél folyamán az összes Ipartestület részére kurzusokat fognak tartani.

Szerinte a kisiparosnak elsősorban a helyi ügyekkel kell foglalkoznia és kivánságait az Iparkamarával karöltve kell érvényre juttatnia.

Az iparos központot nem az államnak, hanem az iparosságnak kell megalakítania és ezen központ vezetőinek is az iparosság közül kell kikerülnie. Fél, hogy ismét néhány jó állást kreálnak, nagy illetékeket rónak az iparosokra és végeredményképp a vidéki iparosság nem jut majd szóhoz. Szerinte az alakítandó központban a vidék fölényét és többségét kell érvényre juttatni, mert más a fővárosi mint a vidéki iparosság érdeke. Nemcsak a számarány, hanem a becsület és önzetlen érdekelttség is a vidéken van, éppen azért a vidék csak olyan központi alakulásba menjen bele, ahol súlyát kellőképpen érvényre tudja juttatni. *Becsey Antal* személye szerinte is garancia, mert ő valóban az iparosság vezetésére hivatott ember.

Az iparos egységet elsősorban a kamara területén kell kezdesztülvinni, meg kell születnie

a bizalomnak a Kamara iránt, hogy e bizalomtól támogatva a Kamara amíg csak erőt ér igyekezze az iparosság hasznára lenni.

Baumann Emil elhangzott beszéde után hosszasan éltették.

Schmidt Lajos elnök köszönte meg ezután a vendégek megjelenését és előadását, majd biz-

tosítja a pécsi iparos vezéreket a mohácsiak feltétlen bizalmáról és támogatásáról és ezzel a gyűlés bezárult.

A gyűlés után a pécsi vendégeket a mohácsiak az Iparoskörben halpapríkás vacsorán látták vendégül, ahol a legjobb hangulatban sokáig együttmaradtak.

Adalékok Mohács történetéhez.

BRAND EDE.

Régi temetők Mohácson.

A különböző történelem előtti és történelmi korokban, az éghajlati viszonyokból és vallások szertartásaiból kifolyólag a halottak eltakarítása igen sokféle-kép történt.

Az egyiptomiak mumifikáltak, sziklasírokba temetkeztek. A görögök, rómaiak a holttestet máglyán elégették és a hamvakat urnában helyezték el; a gazdagokat későbbi korban szarkofágba tették, melyeket a főutak mellett épített művészi mauzoleumokban helyeztek el (Via Appia). A forró éghajlat alatt a keletindiai szigeten a holttestet kiszáritják, hogy a madarak ellen védjék; ellenkezőleg Előindiaiban a parszki hallgató toronyban helyezik el a holtat, hogy a keselyűk megegyék. A forróövi csendes óceáni szigetekeken vannak törzsek, hol a fiú az apa holttestét a kunyhójában helyezi el s az oszló testbe szurja nyilait, hogy a hullaméreggel bevont nyíl biztosan hasson. Az emberevők (Új Guinea) az elesett vagy foglyul ejtett ellenséget megeszik. A tengeren meghaltat a tengerbe süllyeszti. Régebben az agg eszkimó, ha már élelmét nem tudta megkeresni, a jégben gödröt ásott és megnyugvással várta, hogy a hozzátartozói lebunkózzák és a jég közé eltemessék.

Mégis minden időben a halottak földi maradványai eltakarításának a legelterjedtebb módja az *el földelés* volt. Az el földelés sokféle-kép történt és az archaeológusoknak a csontváz fekvésének helyzete és a körülötte fekvő leletek, u. m.: agyagból, kőből, rézből, bronzból, ezüstből, aranyból készült gyöngyök, függők, karperecek, fibulák, fegyverek, edények, lószerszámdíszek, továbbá kagylók, csigák, a tulvilági életre telerakott bögrék az el földelés korára, népeire szolgálnak utbaigazításul.

Mohács területe a Duna mellett a *vándorló népek* utja volt és azok története majdnem minden korban végig vonul.

A Cselepeutakon felül a Duna mellett elterülő szakadozó, magas partban és a Hajlok partjában a *neolitikori* (történelem előtti kor) ember, sárral kitapasztott és nád-dal kirakott földalatti lakásának nyomai vannak. A Cselepeutaknál az egyik harangalaku földalatti lakásból előkerült *emberi alsó állkapcsot* tekinthetjük a legregibb ismert emberi maradványnak Mohács környékéről.

Lánycsókától Dunaszekcső felé húzódó dombosoron, a római megszállás előtt és alatt *kelta eredetű* nép lakott. A föld rigo-

lozása alkalmával számtalan kelta eredetű edény és emberi csont került elő. E héten kaptunk a Cselevölgyből egy urnát, elégett ember csontmaradványaival.

A *római korból* a legértékesebb lelet egy *szarkofág*, melyet a régi sóház tisztii házában a kertjében (mai selyemfőnöda) találtak 1870-ben. Oldalain figurális faragványok és felírás van, de ezek már elmosódtak. Hogy régebben mennyire nem becsülték meg még az ilyen érdekes leletet sem, jellemző, hogy a sóház kutjánál vízmedencének használták s mikor a kincstár tulajdonát képező sóházat Mohács nagy-köztség 1894. évben megvette és lerombolta, a kőkoporsót a város-háza (Szentháromság tér) udvarán használták évekig vízmedencének, míg végre ezen egyik legérdekesebb leletünkre a pécsi múzeum tette reá a kezét. A Mohácsi Múzeum visszaszerzése iránt lépéseket tett, de ebbeli törekvését még eddig nem koronázta siker.

A népek sűrűbb *vándorlása* keletről nyugat felé Kr. u. a harmadik században indul meg s egyik utja a Dunamente volt. Mohács vidéke a népvándorlás fővonalába esett, mit a *Hajlok* partjában ezen korból fennmaradt sok edénytöredék, állati csont, tűzhely és emberi csontmaradvány tanusít. A Hajlok partjából 1927. évben kiástunk egy teljesen ép emberi csontvázat (múzeumunkban van), mely mellett a népvándorlás korából egy fibula és korongon készült kezdetleges edények cserepei voltak.

Megemlítem itt, hogy Kr. u. az V ik században megjelent *kunok* és *avarok* nyomait is megtaláljuk környékünkön. Ugyanis a főhercegi uradalom volt szíves egy felszínre került lószerszám díszítéseit beküldeni, melyek közt az illető népek díszítéseit jellemző griff madár is szerepel. (Múzeumunkban levő leletet a Nemzeti Múzeum határozta meg.)

Loschert Kázmér «Néhány ismeretlen okmány Mohács történetéhez» c. értekezésében (Mohács r. t. város évkönyve, 24-ik old.) a következőket írja: «Ebből a (1693. jun. 1-én) fölvett jegyzőkönyvből megtudjuk, hogy Jany lerombolt egy templomot, melybe *valamikor főispánok temetkeztek*. Hol állt a templom, milyen állapotban volt, erről nincs szó. Talán ez volt a régi Szt. Borbála templom.» Ugyancsak a Szt. Borbála templomról Fölker «Mohács történeté»-ben (23. old.) írja: «1721. évben Nesselrod püspök által tartott gyűlés egyházi jegyzőkönyve (visitatio canonica) említi, hogy a sóház épületéhez a Szt.

Borbála templom köveit használták föl. A jegyzőkönyv szerint a templom romjai ott voltak, hol ma a református hívek háza állanak. A megmaradt törmeléket a református templom építésénél használták föl.» Ezen adatok alapján kutatásokat végeztem (Mohácsi Hirlap 1928. évi 21-ik számában írtam részletesen róla) és sikerült megállapítanom a templom pontos helyét, amennyiben az Apponyi utcában Kiss Ferenc halázmester házában a kertjéből a sok kő és téglá törmelék közül egy *kockára kifaragott kőpillér* jött a felszínre. A ház tulajdonosa háza építésekor kb. tíz ilyen pillért a háza alapzatába rakott le. Az 1721. évben romjában levő templom kétségtelenül a kérdéses *Árpád kori* emlék volt. Ahhoz azonban anyagi erőnk kevés, hogy nagyobb ásást végezhessünk ama hely után, ahol *valamikor főispánok temetkeztek*. A temetkezési hely feltárása bizonyára *Árpád koriunk* történetének megvilágításához fontos adatokat szolgáltató.

A mohácsi csatában elesett hősök sírjait vagy tömegsírjait eddig még *nem ismerjük*, de a csatával *kapcsolatba* hozható egy *tömegsír* és egy *temető*.

a) A Cselepeutakon túl áll egy ház, melynek 1898. évben való építésekor tömegsírra akadtak. Napokig kutattam a körülbelül 200 csontváz között, de kort jellemző leletre nem akadtam. 1926. évben újból fölértettem e helyet, de ez sem vezetett eredményre. Ezen tömegsírtól mintegy 20 lépésre két három rendesen elföldelt csontvázra (köztük egy gyermek csontváz) és épület alapra (templom?) akadtam, ami azon föltevésre vezetett, hogy ezen, a Cselepeutakig lejtős terület *temető* lehetett. Ugyanis az ezidőből fennmaradt török kincstári defterek (adólistajstromok) szerint Kiscsele falu e tájon feküdt, melyet a törökök, mint sok más falut, felgyújtottak. A lakosság hontalanná lett, a temetők halmái idők folyamán eltűnődztek és a későbbi kor, a temetőt felásva, közös sírba helyezte a sírokban talált emberi maradványokat.

b) A másik temető «*kis Mohács*» *temetője*. Néhány évvel ezelőtt fölvetődött az a kérdés, hogy hol feküdt kis Mohács? Az ellenvélemény kis Mohácsot a *mai helyén* vélte. Fölker Mohács története c. munkájában írja: «Ez a kis Mohács mint az *egykoru térkép* igazolja, egy egészen különálló kis község volt a szigetben.» Alább írja: «... a református egyház anyakönyvének följegyzéseiből tudjuk, hogy Mohács lakossága a török világ alatt folyton szökődött; egyik része a szigeti vadonban keresett menedéket.» Fölker becses munkájának hátránya, hogy egyik-másik fontos adatnál a forrást nem jelöli meg. Így van ez az említett *egykoru térképpel* is. Milyen térképre hivatkozik, hol volt ezen a térképen kis Mohács kitéve? Hogy hová lett ez a térkép, azt ne feszegezzük. Elkallódott, mint a régi Mohács irattárának a legnagyobb része. Eladták szatócsoknak. Minél régebb, durvább volt a papiros, annál inkább selejtezték a szerb megszállás alatt.

1925. évben Petrovics Károly és Pichler József segítő társaimmal ásátásokat végeztem a földvári tónál elterülő magaslaton. Az egész terület 150 méter széles és 400 méter hosszú. Kutatásunk igen sok terméskövet, fazéksümpet, kályhacsempét, hálónhezéket, festett vakolat-maradványt, cölöpcsonkot hozott felszínre. A domb keleti lejtőjén *temetőre akadunk. Több sír érintetlen volt, sok azonban meg volt bolygatva.* Munkásaink szerint még Bácskából is jártak ide kincskeresők. Köztudomású, hogy a védőtöltés megépítése előtt a Duna áradása a szigetet majdnem állandóan víz alatt tartotta s csak egyedül a földvári magaslat maradt szárazon és adhatott menedéket. A Fölker szerint említett «különálló kis község a szigeten» véleményem szerint csakis a földvári magaslaton lehetett és ez volt kis Mohács.

1696. évben, a török világ után, egy akkori összeírás szerint Mohácson 85, kis Mohácson 23 ház volt. (Orsz. levéltár: kincst. oszt. Urbaria. 61. Nr. 46.)

A XVI-ik, XVII-ik és XVIII-ik századokból oly sok temető van a jelenleg beépített Mohács területén, hogy azokat századok szerint egymástól elválasztani nem lehet és inkább csak arra szolgálunk utbaigazításul, hogy a multban milyen területen feküdt Mohács, miután a temetők csakis a lakott területen kívül eshettek.

a) A Sarok-utcában 6—7 évvel ezelőtt pince ásása közben 3 méter mélységben több csontvázat, többek közt egy gyermekét ásták ki. Pécsi Mátyás kőműves mester ennek a temetőnek a folytatására akadt egy házépítés alkalmával a Belső Baross utcának a Jókai Mór utcába való torkolásánál. Bemondása szerint igen sok csontvázat ástak ki. Miután a református negyedben feküdt: református temető lehetett.

b) Fölker «Mohács története» c. munkájában a 148. ik oldalon írja: «Templomot pedig Nesselrod püspök, mint földesur és kegyur csak 1718. évben épített Szt. Kereszt felmagasztalása tiszteletére. Ez a templom azonban már 1743. évben leégett és több mint 30 éven át romokban hevert. Helye ma valahol a Duna medrében volna keresendő, mert bár a templom egykoron a város közepén állt, a Duna folyton szag-gatta a város felől a partot és elmosta a házsorokat úgy, hogy a város közepe egészen a Dunaparra került.» Ezek előrebocsátása után megjegyzem, hogy még emlékezetben él, hogy a Duna mellett még a mult század közepe táján is egy házsor állott, melyet a Duna elsodort. A mult század 70-es éveinek végén, a mai Fűrdő utcánál, az akkori Mihajlovics fürdőnél a Duna igen sok emberi csontvázdarabokat mosott ki a partból. Valjón nem ez volt-e a palánkokkal megerősített Mohács északi oldalán a török temető?

c) A Felső Dunasor 15. számú ház (Horváth fogtechnikus háza) építésekor évekkal ezelőtt több emberi csontváz került felszínre. Egy feltűnően nagy koponya a muzeumunkban van.

d) A Perényi-utcában a mult hetekben a 30. sz. háznál az utcai oldalon kőkerítést emeltek és az alap kiásásakor szintén egy régi temető nyomaira akadnak. Négy sírhely volt 2—2 méter távolságra. Az első sír keményfa koporsójának réteges maradványaiból, a síroknak legalább is két százados multjára lehet következtetni. Az egyik női csontváz, fogazata teljesen ép, életkora 25—35 év közti lehet. Három sírnál koporsó nyomok nem voltak és a tetemeket nagymennyiségű mésszel öntötték le. Az arccal kelet felé elföldelt sírok csak 30—40 cm. mélységben vannak. Ennek okát abban kereshetjük, hogy a sírkert századokkal ezelőtt dombos magaslat lehetett és a lakosság szaporodásával, új házak építésekor és az utcák szabályozásakor lehordták s a domb körül mélyedéseket elegyengették. Az ásátásokra az utca lakossága is kíváncsi volt és érdekesnek tartom az ő megfigyeléseket is följegyezni. a) Egy idősebb ember szerint az ő apja mesélte, hogy ez a hely régente csalitos, bozótos hely volt egészen a mai Iparos Olvasókörig. Mikor a horvátok 1849-ben (Henriquez őrnagy vonult délről Mohács felé s mikor arról értesült, hogy a városban honvédek vannak, ágyúval lövették a városra. Golyók a muzeumban.) ágyúztak, a sokak lakossága ezen csalitos, bozótos helyre bujt el. b) Másik mesélte, hogy öreg emberektől hallotta, miszerint régebben egy öreg szerb asszony jött sokszor a már fölépített utcába és imádkozott, mert ez a hely szerb temető volt. c) Az utca lakóssai szerint ezen a környéken földmunkálatok alkalmával emberi sírokat akadtak; az egyik sírban gömbalaku gombokat találtak, melyeket eldobáltak. d) A 39. számú háznál kőemléket ástak ki, mely évekig a ház udvarán hevert, míg két évvel ezelőtt, kőkerítés építésekor az alapzatba tették.

A templomokba és azok kertjeibe is temetkeztek. A püspök, barát és szerb templomok falában vannak síremlékek a XVIII. század végétől, egész a XIX. század közepéig. A szerb síremlékek között vannak cincár nevek (román-szerb), kik még a XIX. században meglehetősen számban voltak városunkban; ma már ezeknek utódai teljesen ismeretlenek. Ezen templomok mai kertjei szintén temetkezési helyek voltak. A püspök templom kertjében egy-két kriptá még ép (Muczina postamester leánya 1780.) A belvárosi templomot temetkezési helyül nem használták.

A XVI—XVIII-ik századbeli temetőknek megállapítása már csak azért is igen nagy nehézségekbe ütközik, mert ezen időkben még a kőkerítést alig ismerték. Az emberek életmódja egyszerű volt, emlékeik is egyszerű fakeresztek s ha voltak is kis számmal kőemlékek, a későbbi korban elhasználták.

Az emlékek ezen megsemmisítése teszi azután nehezzé azon célunkat is, hogy a törökök temetőjét megtaláljuk. A jobb módú

törököknek is emeltek kőemléket, melynek a tetején turbán volt kifaragva. (Igen szép példánya van egy ilyen turbános sírkőnek a szekezsárdi muzeumban.)

Muzeumunk minden fontosabb ásátáskor talált koponyát, felső lábszárcsontot megőriz, hogy azokat majd szakavatott antropo-

lógusnak megállapítás végett bemutathassuk.

A mai kor előtt ismert sírkertek ismertetése már e tárgy körön kívül esik s talán csak azt jegyzem meg, hogy a Rókus temetőbe a XVIII-ik században kezdtek temetni egész a XIX-ik század első feléig.

Elkészült a László kórház új szárnyépülete.

Modern felszerelés, barátságos, napfényes szobák várják a betegeket. — Központi fűtés, hideg, meleg víz a kórtermekben.

Szerdán délelőtt dr. Mihályfy igazgató főorvos, dr. Epstein és dr. Neumeuer főorvosok kalauzálása mellett a sajtó képviselői megtekintették a megnagyobbított László kórházat, amely most majd 160 ágygal és teljesen modern felszereléssel folytatja nemes hivatását.

A régi kórházból már úgyszólván semmit sem találnak. Minden átalakítva, átépítve, célszerűen beosztva, újonnan átfestve tárul elénk, amint sorra járjuk az épület helyiségeit.

Az orvosi vizsgálószoba előtt kényelmes várószoba a betegek részére, amelyből az orvoshoz kerülnek. Amikor aztán felvették, egy célszerű fürdőszobába jön, ahol háromféle zuhany várja, meleg és hideg vízzel, amellyel teljesen megfürösztve tisztán kerül be a kórterembe.

Legelőször a férfi belosztályt járjuk végig. Öt hófehér kórterem, mindegyik 6—6 ágygal mindegyikben mosdó hideg és meleg vízzel, minden három ágynak csengője az ápolónőhöz és konektora asztali lámpával.

A hat ágyra beállított kórtermeknek több előnyük van, — magyarázza dr. Neumeuer. A kórházban a cigány ép úgy helyet kap, mint a középosztályhoz tartozó beteg — ezért ezzel a beosztással össze tudjuk csoportosítani az egyenlő kulturájú betegeket, ami lelkileg is nagyon előmozdítja a gyógyulást. De különválasztani tudjuk ezzel a súlyos betegeket is a könnyebektől, ami aztán mindkét csoportnak előnyére szolgál.

Az osztály végén egy-egy két ágyas különszoba a tehetősebb betegeknek. Az egészet a szükséges mellékhelyiségek zárják le. Az ápolónő szobája, két hófehér káddal, zuhannyal ellátott modern fürdőszoba. Az osztály végén csengőjelző tábla az ápolónőnek, aki erről látja, hogy melyik kórterembe hívják. Házi telefon a falon, amellyel a szükséges intézkedések gyorsan tehetőek meg s egyben a sok szaladgálást elkerülik vele, amely természetesen zajjal járna.

A kórtermekben csak a legszükségesebb berendezés van, hogy a tökéletes tisztántartás minél alaposabb lehessen.

Az osztály alatt nagy tágas pincehelyiségek, amelyeket nagyon sokan elfogadnának lakásnak. Itt különféle raktárak vannak elhelyezve, azonkívül több egy szoba-konyhás lakás is van az alkalmazottak részére.

Az új szárny emeletén a női betegek és a szülészeti osztály

nyert elhelyezést. Itt Epstein dr. veszi át a kalauzálást s bemutatja a már teljesen berendezett szülőszobát. Egy ágy, két gyermekfürösztő kád, (hátha ikrek lesznek!) gyermekmérleg, elzárt edény a sterilizált ruhák részére s minden amire az orvosnak, vagy szülésznek szüksége van a szüléskor. Mellette van a gyermekágyas szobája. Minden ágy végén egy kisebb ágy, amelyben a gyermeknek van hely. Az első kis csecsemő már helyet foglalt az egyikben és bámész szemekkel nézte a kíváncsi újságíró társaságot.

Ennek az osztálynak is egyébként minden mellékhelyisége külön-külön megvan, fürdőszoba stb., valamint a végén nyitott napozó, amely reggeltől késő délutánig napsütésben van.

Ugyancsak öt kórterem 6—6 ágygal és két külön szobával várja a betegeket. Az összes kórtermekben valami kedves, barátságos hangulat ül s amikor a napfény betűtja olyan otthoniassá válik, hogy a beteg elfelejti azt, hogy kórházban van.

Ezután végigjártuk a női és férfi sebészeti. Megnéztük a modernül felszerelt műtőt, amelyről egyizben irtunk már. A kitűnő felszerelés a legnagyobb műtétek végrehajtására is elégséges és a műtétek egy évi statisztikája 380 körül jár, amely legjobban bizonyítja, hogy a kórházra és erre a berendezésre milyen nagy szükség volt. Mihályfy dr. igazgató főorvos be is mutat egy beteget, aki nemrégiben már teljesen elüszkösödött vakbéllel feküdt be úgy, hogy alig volt remény az operáció sikeréhez. Ma azonban már a gyógyulás legszebb útján van és biztosra vehető, hogy hamarosan felgyógyul.

Az északi szárny alatt van a hatalmas kazánház, amely a meleg vizet, a központi fűtést látja el. Mellette egy modern gőzmosóda készül, amely szinte csodaszámba megy, ha eláruljuk háziasszonyainknak, hogy másfél óra alatt a szennyes fehérnemű kivasalva újra használatra kész állapotban kerül ki. A három helyiségből álló gőzmosó-dában áztató, mosó, szárító és vasaló készülékek lesznek, amelyek oly modern felszerelésűek, hogy például a szárítás 15 perc alatt készen van. György Gyula főszereplő dolgozik rajta s hamarosan készen is lesz.

A kórház összes munkálatai már teljesen készen vannak. A kórtermekből még csak a belső

berendezések hiányzanak és azután átadják hivatásának.

Itt közöljük, hogy a teljes felszerelés után egyháziilag is megáldják a kórházat, mert bizony itt nagyon közel kerülünk a Temetőhöz, akinek segítségére a legjobb orvosnak is nagy szüksége van.

Van azonban még egy hiánya a kórháznak, ez pedig az ápoló személyzet. Nagyon kevesen vannak a sok beteghez és ezek számát feltétlenül szaporítani kell. A leghelyesebb megoldás lenne, amit egyébként Mohács r. t. város közgyűlése is kifejezetten kért, ha egy ápoló apácarendet kérnének. Nem hisszük, hogy ez nehézségekbe ütközne s ezzel a betegápolás legnagyobb kérdése nyerne elintézését.

Befejezésül közöljük még, hogy a kórház vállalkozója a pécsi *Kajdy* cég volt, aki *Pilch* Andor műépítész tervei szerint építette fel az új szárnyat. A központi fűtést *Gosztonyi és Társa* cég végezte, a világítás, telefon és csengő berendezést *Rubint* József csinálta, *Schlitzer* Emil kapta a mázólok munkát, míg a betonmunkálatokat *Melocco* Péter végezte. Az építkezést május hó 2-án kezdték, tehát aránylag igen gyorsan készültek el az építkezési munkálatokkal.

Nem mulaszthatjuk el még annak megállapítását, hogy a mohácsi László közkórház megnagyobbításának érdeme *Fischer* Béla alispáné, akinek gondosága minden községben, városban, amely a megyéhez tartozik, megtalálja azt, amire a legnagyobb szüksége van.

A megtekintés után barátságos uzsonna volt, amelyen bemutat-ták azt, hogy a kórház konyhája és vendéglátása is kitűnő és mi kívánni valót sem hagy hátra.

(—Its.)

Vasárnap avatták fel a kölkedi népházat.

A vármegyét *Hoffer* Kálmán főjegyző képviselte. — Dr. *Prakatur* Tamás közbenjárására 10.000 P-vel járult hozzá a kormány az építéshez. — Egy egyszerű polgár ember indította el az építési akciót.

A vasárnapi népházavatás Kölkeden megmutatta, hogy önzetlenül dolgozni a köztért, a közjóért ma már csak a vidéken, a falvakban, a községekben tudnak. Egy egyszerű polgárember, *Bédy* Sándor fáradhatatlan munkája, a község minden lakójának lelkes támogatása és a hatóságok pártfogása hozta létre azt a stílusos népházat, amely új otthona lesz Kölked község kultúrájának és sokáig fogja hirdetni a magyar élniakarás, a magyar erő diadalát a trianoni végen...

Dél előtt 10 órakor érkeztek meg a vendégek. *Hoffer* Kálmán a vármegye képviselőjében jött el. Mohácsról dr. *Margitay* Lajos polgármester, *Éva* László tanácsnok, *Fehérváry* István főmérnök, *Mányoky* Sándor ref. lelkész, dr. *Gyarmathy* Imre a leventék egy-

szakaszával, dr. mohácsi *Német* Kálmán, *Theisz* András és *Endl* János körjegyzők, *Szendrey* Gyula ref. lelkész Babacról.

Az istentiszteleten *Mányoky* Sándor mondott imát és szentbeszédet. A költői szárnyalású beszédben a pap vallásossága és a hazáját szerető férfi szent hazafias érzése ragyogott s mélyen eljutott hallgatói szívébe.

Utána *Ádám* Imre lelkész vendégszerető házában uzsonna várta a vendégeket, majd az új Népházban a Polgári Kör diszközgyűlése következett, amelynek keretében adták át rendeltetésének a remek épületet, amelyet *Vísy* Zoltán tervei szerint *Bakó* János mohácsi építőmester építette fel.

Beges Károly tanító vezetésével a dalárda a magyar Hiszek-egyet énekelte, majd *Bédy* köri elnök ünnepélyesen megnyitotta a diszközgyűlést.

Beszédeiben hálásan emlékezett meg dr. *Prakatur* Tamásról, aki schweizi betegágyából is gondoskodott róluk és *Mányoky* képviselő útján a kormánytól 10.000 pengőért szerzett az építés céljaira. Ugyancsak köszönettel emlékezett meg *Fischer* Béla alispán, *Kosztics* Béla vármegyei jegyző, dr. *Gyarmathy* Imre mohácsi városi aljegyző és *Endl* János körjegyző készséges támogatásáról.

Szendrey Gyula mondott ezután lelkes ünnepi beszédet.

— Trianon utáni borzalmasan sötét magyar éjszakában — amelyben a sakálók üvöltése, denevérek csapkodása volt az uralkodó hang, — új magyar lángok csapkodnak fel és világítják be. Ezeket az új fényeket a megmaradt magyar akarat, a magyar szív és magyar hit teremtette. Ilyen új világosságot jelent ez az új népház, amelyből a magyar kultúra lángjai fénylenek a sötét magyar éjszakába.

A gyönyörű beszédet élénk tapssal jutalmazta a hallgatóság. A dalárda több száma tarkította a műsort, közben a csöpp, magyarruhás *Bózsa* Irénke köszöntötte a közönséget és *Kántor* Gábor „Nagy lesz újra Magyarország“ c. költeményt szavalta el *Szatmáry* Istvántól. *Hoffer* Kálmán a vármegye nevében elismerését fejezte ki a község lakosságának, amely áldozattal, munkával megépítette ezt a szép népházat. *Csomor* Gyula ezután felolvasta dr. *Prakatur* Tamás levelét, amelyben kimenti magát, hogy betegsége miatt orvosi tanácsra nem jöhetett el, majd felolvassa a Polgári Kör érdekes 10 éves történetét. A közgyűlést a Himnusszal fejezték be.

Déli 1 órakor közös ebéd volt, amelyen *Ádám* Imre, *Szendrey* Gyula és dr. *Margitay* Lajos mondtak felköszöntőt.

Este sikerült műkedvelő előadás volt az új népházban s utána tánc reggelig.

— Az Omnia mozgó bemutatja november 2-3-4-én Emil Jannings leghatalmasabb filmjét

Az elsodort embert.

Krisztus királysága.

„Ha én majd felmagasztaltatom a földről, mindeneket magamhoz vonzok.“ A kereszten függő Krisztus uralkodni kezd a nemzeteken.

A gyalázat fája a dicsőség és uralkodás trónja lett. Amilyen borzalmas volt a kereszt Krisztusig, olyannyira ékes és drága lett kalála által. Nem a kard és szerződés hódított Krisztusnak híveket és országokat, hanem a kereszt tanítása, a kereszten függőnek kegyelme ejtette rab-ságba a szíveket és ez a fog-ság édes volt és könnyű, mert a szeretet kovácsolta a bilincseket.

A történelem folyamán trónok dőltek romba, királyi koronák és jogarok hulltak a porba, de Krisztus királyságát semmiféle emberi hatalom nem rendülhette meg, mert az ő királysága nem e földről való, nem emberi számitás és hatalom olvasztotta egyg. Boldogok, akik Krisztus király szelid uralkodása alatt a tökéletesség és erényes élet útjain haladnak az örökkévaló királyság boldog hazájába!

(—J.—)

— A vármegye ideiglenesen átvette a kórházat. Mult szombaton Mohácson járt *Fischer* Béla alispán és *Huba* Aladár dr. vármegyei jegyző, akik *Margitay* Lajos polgármester és *Német* Károly főszolgabíró közbenjöttével átvették ideiglenesen a kórház ujjonnan felépített szárnyépületét.

— Munkásbiztosító Intézet mohácsi kirendeltségének felülvizsgálata. *Lengyel* Zsolt dr. államtitkár pénteken Mohácson tartózkodott s felülvizsgálta a Munkásbiztosító Intézet mohácsi kirendeltségének ügyvezetését. Ezzel kapcsolatban felkereste a városházán *Lipokátics* János h. polgármestert, akinek bejelentette, hogy a kirendeltség részére a Munkásbiztosító Intézet székházat akar építeni. Kérte, hogy a város a maga részéről is támogassa ebben az Intézetet. *Lipokátics* János a tanács támogatását kilátásba helyezte, kérte, hogy ebben az ügyben kérvényben keressék meg a várost, amely azt bizonyára támogatni fogja különösen, ha több tisztviselője részére ezzel kapcsolatban lakást is épít az intézet.

— A mohácsi református egyház az ág. evangélikus testvérekkel együtt október 31-én reformáció emlékünnepet tart. Kérnek úgy a református, mint az evangélikus testvérek, hogy okt. 31-én, szerdán d. e. 10 órakor az

ünnepi istentiszteleten és este 8 órakor a templomban tartandó ünnepélyen megjelenni sziveskedjenek. Az este 6 órakor tartandó emlékünnepegy sorrendje a következő: 1. Közének. Eneklő a gyülekezet. 2. Imádkozik, bibliát olvas és megnyitó beszédet mond: *Mányoky* Sándor ref. lelkész. 3. „Reformáció emlékünnepegy...“ Szavalja: *Balázs* Sándor. 4. Erős várunk nekünk az Isten... Eneklő az egyházi énekkar. 5. Ünnepi beszédet mond: *Véteszi* Zoltán magyarbólyi ág. ev. lelkész. 6. Közének. Eneklő a gyülekezet. 7. „A gályarabok.“ Szavalja: *Kosztics* Ottó. 8. A mohácsi református eklézsia rövid története és jövőendő programja. Felolvassa: *Mányoky* Sándor ref. lelkész. 9. „Győzelem.“ Szavalja: *Hajnal* Gyula. 10. „Ha zúg az élet viharja...“ Eneklő az egyházi énekkar. 11. Bezáró ima és áldás: *Véteszi* Zoltán ág. ev. lelkész. 12. Közének. Eneklő a gyülekezet.

— Eljegyzés. *Bicsérdi* Mariskát eljegyezte *Lepold* Bálint, Lány-csók.

— Mohácsra hozták *Vattay* Attila hamvait. Szombaton délután a mohácsi r. kath. temetőben helyezték el örök nyugalomra *Vattay* Albert ny. kir. törvénytisztelő bíró, ügyvéd, fiának hamvait, aki Komáromban halt meg. Az új besztertelést *Mihalecz* Ferenc kápián végezte. A beszentelésen a család rokonsága és barátai nagy számba vettek részt.

— A Szoc. Missziótársulat felkéri a nemeslelkű adakozókat, hogy a mindenszenteki koszorú-megváltásukat az egyesületnél eszközölni sziveskedjenek. — Egyben értesíti tagjait, hogy a havi értekezlet november második szerdáján lesz megtartva. *Schmidt* Lajosné, ügyvezető alelnök.

A világhírű fatüzelésű

„ZEPHIR“

valamint
eredeti folytonegő

„PREMIER“

„BRENDA“

„KALOR“

„PÁRIS“

„ÉVA“

KÁLYHÁK

„ALFA“ asztaltüzhelyek
és egyéb elsőrendű

TÜZHELYEK

a legnagyobb választékban és legolcsóbban

KRAMER ANTAL FIAI
CÉGÉNL

Mohács, Király-ut 32. sz.

— A Magyarországi Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjegylete mohácsi fiókja folyó hó 28-án, vasárnap délután 3 órakor a Tóth-féle vendéglőben levő egyleti helyiségében választmányi ülést tart. A tárgyszorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok minél nagyobb számban való szíves megjelenését kéri az elnök.

— **Mansz. teadélutánja.** A Mansz. mohácsi csoportja november hó 4-én, jövő vasárnap d. u. 5 órakor teadélután rendez műsorról kapcsolatban. A műsoron — tekintettel a Magyar Hétre — a magyar ipart bemutató előkép is lesz a többek között.

— **A népművelési előadások ünnepi megnyitása.** Mint már a múlt számunkban jeleztük, a népművelési előadások megnyitása a Rökus-utcai óvodában most vasárnap, október hó 28-án d. u. 4 órakor fog megtörténni a következő programmal: 1. Magyar Hírszekegy. Előadja a leventezenekar. 2. Bevezető beszéd. Tartja: Dr. Margitay Lajos polgármester. 3. A népművelési előadások céljáról beszélni fognak: Dr. Berze-Nagy János kir. tanfelügyelő, Berki István népművelési titkár Pecsről és Erős József népm. ügyv. 4. Induló. Előadja a leventezenekar. 5. Irredanta költemény. Szavalja: Dettkő Károly levente. 6. Himnusz. Előadja a leventezenekar. — Felhívjuk és felkérjük városunk lakosságát, de különösen a munkásságát, hogy az érdeklükben rendezendő előadásokon tömegesen vegyenek részt felnőtt családtagjaikkal egyetemben, mert ezek az ő javukat szolgálják. Az előadások minden vasárnap d. u. 4—6-ig tartanak és teljesen ingyenesek.

— **Bortermelők figyelmébe!** A városi tanács felhívja a bortermelőket, hogy boreladásaikat az eladástól számított 8 napon belül a városi fogyasztási hivatalnál okvetlenül jelentsék be. Mindazoknak, kik ezen felhívásnak eleget nem tesznek, későbbi bejelentésük nem lesz tudomásul véve és ellenük a városi szabályrendelet szerinti intézkedések lesznek fogantatva.

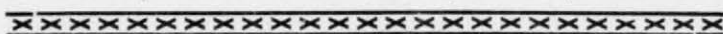
— **Állatorvosi értekezlet Pécsen.** Baranya vármegye állatorvosai f. hó 21-én állatorvos tudományi és szakdolgozok megbeszélésére a vármegyei ház üléstermében gyűltek össze. Az értekezlet, melyen Baranya vármegye csaknem összes állatorvosa megjelent, Nagy Lajos törvényhatósági m. kir. állatorvos nyitotta meg. Majd egyes szolgálati ügyek helyes elintézésére hívta fel a figyelmet és adott utbaigazítást a jelenlevő hatósági állatorvosoknak. Élénk érdeklődés és helyeslés kísérte dr. Neu Aladárnak az orvosi etikáról szóló előadását. Ezt követően dr. Róza Pál a sertésbetegségekről, Tényi Géza pedig a szarvasmarhán észlelt petecskór-szerű elváltozásokról beszélt. Az elnök jóleső meglepedésének adott kifejezést a meleg érdeklődésért, melyet a jelenlevők a hivatásukkal kapcsolatos ügyek és az állatorvosi tudomány iránt mutattak, mely élénk bizonyíték annak, hogy az állatorvosi kar hivatása magaslatán áll. Az értekezletet társas ebéd követte.

November 30-ig kérhetik az állami támogatást a kisjövedelmű hadikölcsönkötvény-tulajdonosok

A segélyeket a postatakarékpénztár útján folyósítják

Vass József népjóléti miniszter rendeletet adott ki a kisjövedelmű hadikölcsönkötvény-tulajdonosok támogatásáról. A rendelet szerint támogatásban részesülhet az, aki legalább összesen 5000 korona névértékű olyan háborús magyar államadósági címleteknek tulajdonosa, amelyeket mint a tulajdonos eredeti jegyzésű címleteit látták el a nosztrifikáláskor a nosztrifikációs megjelöléssel — ha a címleteket a nosztrifikálás óta állandóan tulajdonában tartja és bármely forrásból származó összes jövedelme évi 1500 pengőt meg nem haladja. Ez a jövedelmi felsőhatár minden egyes gyermek után 100—100 pengővel növekszik. Az együttes hazastársak egyikének jövedelmeként a két hazastárs együttes jövedelmének felét kell figyelembevenni.

Azok, akik támogatásban kívánnak részesülni, kérésüket kis-és nagyközségben a községi előjáróságnál, rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármesternél, Budapesten pedig a kerületi előjáróságnál terjeszthetik elő 1928 november 30-ig. A kérvényt két eredeti példányban kell beadni megfelelő úrlapon, amelyet a hatóság ingyen bocsát a jelentkezők rendelkezésére. A kérvényhez csatolni kell azokat a címleteket, amelyekre a folyamodó kérését alapítja s ha a címlethez tartozó szelvényutalványt az illető nem tudja bemutatni, úgy ennek akadályát ismertetni kell.

— **Ismeretterjesztő előadások és esperantó tanfolyam az ifjuság részére.** A Mohácsi Kath. Legényegyesület vezetősége minden csütörtökön este fél 9 órai kezdettel az Egyesület helyiségében ismeretterjesztő előadásokat és esperantó tanfolyamot rendez az ifjuság részére. — Kivánatos volna, ha az ifjuság ezen valóban hasznos és élvezetes csütörtök esti előadásokat minél nagyobb számban látogatná. Érdeklődőket is szívesen lát az **Elnökség**.

— **Az elsodort ember** prólogusa szerint ez a film három nemzet dicsőségét hirdeti: az amerikai technika, a német művészet és a magyar irodalom dicsőségét. Ez a film több ennél: az egész emberiség dicsősége.

— **Baleset.** Szerdán délelőtt Bauer Károly vaskereskedő cselédje a padlásról véletlenül leesett. A baleset elég súlyosan végződött, amennyiben az arcán és a karján súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők a kórházba szállították, ahol azonnal műtétet alkalmaztak.

— **Jó kályhát olcsón kaphat Kramer Antal Fiai cégnél.**

— **Tolvaj cigányasszony.** Frányó Imre dunaszekcsői szigeti lakós telefonon feljelentést tett, hogy f. hó 22-én szállást adott egy cigányasszonynak, aki ezt azal halálta meg, hogy 165 pengőt ellopott. Az államrendőrség megállapította, hogy a tettes **Farkas Mária** mohácsi cigányasszony, aki ellen megindult az eljárás.

Egyenesági öröklés esetén bizonyítani kell az öröklés tényét. A hatóságok a folyamodókat a kérvény kiállításában díjtalanul támogatni kötelesek.

A népjóléti miniszter a kérvények érdeméről az e célra alakított miniszterközti bizottság véleményének meghallgatása után az eset körülményeinek mérlegelése alapján határoz. A támogatás összege, ha a címletek névértéke összesen 5000 korona vagy ennél több, de 10.000 koronát meg nem halad, legfeljebb évi 100 pengő, amely a címletek névértékének nagysága szerint a következőképpen emelkedik: 10.000 koronától 20.000 koronáig legfeljebb évi 200 pengő, 20.000 koronától 30.000 koronáig legfeljebb évi 300 pengő, 30.000 koronától 50.000 koronáig legfeljebb évi 400 pengő, 50.000 koronától 100.000 koronáig legfeljebb évi 500 pengő, 100.000 koronán felül legfeljebb évi 600 pengő.

A támogatás engedélyezéséről a fél külön értesítést nem kap, megtagadása esetében azonban folyamodót a kérvényt felterjesztő hatóság értesíti. A segélyösszeget, amennyiben 300 pengőt meg nem halad, egy összegben, ha pedig több, félvi időközben két részletben fizetik ki a postatakarékpénztár útján, minden meghatalmazás kizárásával, csak a fél saját kezébe. Ha a segélyezett meghal, egyenesági örököse a halálesettől számított hat hónapon belül új kérést terjeszthet elő.

— **A vasárnapi villany és a kórház.** A kórház mult heti megtekintésénél szóba került, hogy a kórház vasárnap mennyire meg van akadva villany hiánya miatt. Nagyobb műtétnél az olyannyira fontos reflektort nem tudják bekapcsolni, műszereket spirituszláng segítségével kell sterilizálni. Nem régebben már cikkben emlékeztünk meg és felsoroltuk azokat az okokat, amelyek a vasárnapi villany világítás bevezetése mellett szólanak, amelyhez a fentieket is a város vezetősége figyelmébe ajánljuk.

— **A Magyar Hét** érdekében serényen folynak az előkészületek s mint értesülünk, a szervező bizottság f. hó 21-én ülést tartott, mely alkalommal kiküldték az ellenőrző bizottságot és a zsűrit, mely utóbbi hivatva lesz a kirakatverseny tárgyában dönteni. Az OMKE elnöksége ez uton hívja fel a tagok figyelmét arra, hogy a kirakatok bemutatását f. évi november hó 3-án kezdjék meg. A kirakatversenyhez szükséges szalagok és nyomtatványok e hó végén érkeznek meg, amikor is az OMKE elnöksége azonnal szét fogja osztani azok között, akik a kirakatversenyben részt vesznek. Azokat a kereskedőket, akik a kirakatversenyben részt nem vesznek, kéri az OMKE elnöksége, hogy november hó 3—11. között kirakataikat kizárólag magyar árut tartsanak. Értsék meg egy a kereskedők, mint a fogyasztó közönség, hogy a kül-

kereskedelmi mérleg megjavítása nem hatósági érdek, hanem az összalakosság elsődrendű és fontos érdeke.

— **A legújabb divatu őszi-tavaszi és télikabát és öltöny szövetek a legnagyobb választékban** **Ivsovics** Ferencnél Mohács, új-városháza épületben kapható.

— **Ötszáz pengős tréfa.** **Pécsi** György vendéglős panaszt tett az államrendőrségen, hogy f. hó 19-én délután lakásából az egyik szekrényfiókból 500 P-öt lopott el valaki. A nyomozás számai **Kovács** János borbélyhoz vezettek, aki eleinte tagadta a lopást, később azonban beismerte. Kovács azzal védekezett, hogy csak meg akarta tréfálni a vendéglőst, aki nyitott fiókban tartotta a pénzt. Az eljárás tovább folyik.

— **Amatőr fényképalbumok óriási választékban kaphatók** **Fridrich** Oszkár könyv- és papirkereskedésében, Mohács.

— **Az éjjeli telefon ügye.** **Schmidt** Lajos ipartestületi elnökhöz, aki az éjjeli telefonszolgálat bevezetése iránt indított akció élén áll, a napokban visszaérkezett a memorandum az Omketől. Miután most már az összes hatóságok és magánosok aláírták, a kérvényt elküldték az illetékes hatósághoz. Reméljük, hogy a posta méltányolni fogja a mohácsiak mozgalmát és bevezeti a már egyszer életben volt éjjeli telefonszolgálatot.

— **Knopfler Bertalan** kárpi-tos és butorkereskedő a t. bevö-közönség kényelmére telefont szereltetett fel. Hívó szám: 162.

— **Vizsgálat Hajósovics ügyében.** Vas József dr. h. vizsgálóbíró csütörtökön Mohácsra volt s lefolytatta **Hajósovics** ügyében a vizsgálatot.

— **Az elsodort ember** tagadhatatlanul minden idők legjobb alkotása.

— **Közszezlén a vármegyei virilisták névjegyzéke.** Az alispán 24.329/alisp. 1928. sz. rendeletére a város polgármestere közhírre teszi, hogy a vármegyei törvényhatósági bizottság legtöbb adófizető tagjainak névjegyzéke f. évi október hó 22-ik napjától november hó 5-ik napjáig Pécsen a vármegyei központi székházban közszezlére lesz kitéve. Ezen idő alatt az abban foglalt megállapítások ellen a vármegyei állandó bíráló választmányhoz fellebezéssel lehet élni.

— **Anyakönyvi bejegyzések** szerint 1928. október hó 19-től 1928. október 26-ig. **Születések:** Markovits Anna, Kollár Katalin, Jegyugya István, Buják Katalin, Kovács Béla Miklós, Stang Ilona, Boros József, Gergin Béla. **Házasságkötések:** Auth János és Gaszt Erzsébet, Sepacz Elek és Németsvarga Erzsébet, Bakó Sándor és Lajkó Julianna. **Halálozások:** Müllerle Péterné 66 éves, Tomptó Péter 85 éves, Szurocsik József 1 hónapos.

Felelős szerkesztő:
ZSUZSITS ANDRÁS.
Leptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR.

TÁNCMULATSÁG

lesz november hé 4-én délután 4 órától reggel 2 óráig a

Schwarz Károly-

féle Hunyady-utca 6. szám alatt levő vendéglőben. Kitűnő cigányzenekar. Belépődíj 1 pengő. Számos látogatást kér **a tulajdonos.**

Jókarban levő férfi TÉLIKABÁT

magas termetre

ELADÓ.

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

1 garnitura

eladó.

Tomory-utca 1.

2324. sz. 1928. vht.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti központi kir. járásbírósnak 1928. évi 225015. számú végzése következtében dr. Várkonyi Kálmán ügyvéd által képviselt Gáspár Fülöp budapesti cég javára végrehajtást szenvedett dunaszekcsői lakosok ellen 800 pengő s járulékai erejéig 1928. évi június hó 2-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2390 pengőre becsült következő ingóságok, u. m.: cséplő-szekerény, üsző, hordók stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a mohácsi kir. járásbírósnak 1928. évi Pk. 4312. sz. végzése folytán 800 pengő tőkekövetelés, ennek 1928. évi február hó 19. napjától járó 10% kamatai 1/8 % váltódíj és eddig összesen 145 pengő 93 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Dunaszekcső szigeten Veréb-féle tanyán leendő meg-tartásra 1928. évi november hó 13-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Mohács, 1928. évi okt. hó 22-ik napján.

Kanyó Béla
kir. bir. végrehajtó.

Bocskay-utca 3. számu

h á z

szabad kézből eladó.
Ugyanott 190 □-öl kert eladó.
Bővebbet ugyanott.

KORCSMA

összes mellék-
épületekkel,
nagy görével
előnyös feltétellel
szabad kézből
ELADÓ.

Szántó József
Nagyharsány
Vásártér-utca 103.

3 szobás házat keresek

megvételre csak nagyobb
telekkel, Cim a

ZSUZSITS tőzsdében.

Házeladás.

Két utcai szoba, konyha, élés-
kamra, nyári konyha, szép
kerttel eladó. November elején
beköltözhető.

Bővebbet megtudható

Tompa Mihály utca 33. szám.

Házeladás.

Mező-utca 7. számú ház
szabad kézből eladó,
azonnal beköltözhető.

Házeladás.

Kossuth Lajos utca 44. számú
családi ház eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Egy pedigrés
szülőktől származott fiatal

FARKASKUTYA

ELADÓ.

BŐVEBBET KORSÓS-
UTCA 7/a.

ZONGORÁT VAGY

PIANINÓT

keresek megvételre.

Cim: Felsődunasor
26. szám.

A mohácsi kir. járásbírósnak mint
telekkönyvi hatóság.

5665/928. tkv. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Faulstich Károly és neje Maul Mária németbolyi lakos végrehajthatónak Dávid Mária, Teréz és Borbála pécsi lakos végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 561 pengő 60 fillér tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a mohácsi kir. járásbírósnak területén levő Németboly községben fekvő s a németbolyi 369. számú betétben foglalt 1824. hrsz. szántóra 257 pengő, a németbolyi 684. sz. betétben foglalt 2430 1. hrsz. szőlő felére 56 pengő.

A németbolyi 632. sz. betétben foglalt 231/2. hrsz. ház felére 1400 pengő.

Versend községben fekvő és a versendi 25. sz. betétben foglalt 1574. hrsz. szántó felére 215 pengő 50 fillér kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést a németbolyi ingatlanokra Németboly község-házánál 1928. évi november hó 15. napjának délelőtt 10 órakor a versendi ingatlanokra pedig Versend község-házánál délután 3 órakor fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfovallyal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni 1881: LX. t.c. 147., 150., 170., (§. §; 1908: LX. t.c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. t.c. 25. §.)

Mohács, 1928. évi június hó 21-ik napján. Dr. Welsz s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Vámhidy
telekkönyvvezető.

INGYEN REKLÁMNAP!

Magyar héten november hó 5-én, hétfőn

Corsó=Drogériában.

hol minden vevő: 1 pengő vásárlásnál

Ingyen
kap

1	Baeder minta szappant
1	" " kölnit
1	" " poudert

Ingyen
kap

5 pengő vásárlásnál pedig:

1 kis üveg finom Ditt-Gott. likört.

Kiváló tisztelettel

HALEKSY ALBERT
droguista.

FRISS FELVÁGOTTAK!

Értesitem Mohács r. t. város mélyen tisztelt közönségét, hogy sajtókiállítás

FELVÁGOTTAK ÉS VIRSLIK

MAGÁTH FERENC

fűszerkereskedésében, Horthy Miklós ut 22. szám alatt a legfrissebb állapotban állandóan kaphatók.

Tisztelettel

GRAUMANN GUSZTÁV, PÉCS.

A létező legjobb külföldi

VAJALMA és KÖRTE

nagyobb tételekben kapható.

EHRENFELD ANTAL
MOHÁCS.

Ha fuvarost keres
ott a
"DUNA" Szállítási vállalat
az
a legpontosabb és legolcsóbb.
Telefon 114.

Könnnyű, szilárd készítményű, ruganyos
hajtókocsi
kedvező feltételekkel eladó, ugy-
szintén készítenek kényelmes részletre
gazdasági kocsikat,
valamint minifennemű és méretű
halászati és sportvezetőket
és szakbavágó munkát.
Koleszár György
kocsigyártó
Apponyi-utca sarok.

Szentháromság-utca 49. számú
ház
szabad kézből eladó. Bővebbet
a háztulajdonosnál.

Mohácsi hegyen, a Jenyei dülő-
ben 660 □-öl
szőlő eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Butorozott szoba
esetleg fürdőszoba
használatra kiadó.
Cím a kiadóhivatalban.

**Vendéglősök
figyelmébe!**

Papírszalvéta, minden
nagyságban és árban
legolcsóbban kapható:
FRIDRICH OSZKÁR
könyvkereskedésében
Mohács Telefon 67.

1 liter finom
TEA RUM P 3·20
üveggel
MELTZER EMIL
drogéria az „Arany Kereszthez”
Telefon 128.

Szőlő eladás.
Jenyei dülőben 2717 □-öl
szőlő eladó.
Bővebbet
Huber Jánosnál
Szent János utca 17.

Maradékok mélyen leszállított árban!

**A LEGUJABB DIVATU
ŐSZI ÉS TÉLI
UJDONSÁGOK**

megérkeztek, u. m. kosztüm, utcai ruha,

őszi-tavaszi

öltöny- és télikabát szövetek,

otthoni ruha, pongyola és divataljszövetek, eredeti
angol, francia és svájci ujdonságok.

Ugyszintén a legujabb divatu

**térfiruha, átmeneti és télikabát
szövetek**

mindenféle színben állandóan nagy választékban,
továbbá vászon, schiffon, kanavász, bélésárúk, minden e
szakmába vágó cikkek legjutányosabban szerezhetők be

IVSOVITS FERENC
RŐFÖS- ÉS DIVATÁRU ÜZLETÉBEN
MOHÁCS, UJVÁROSHÁZA ÉPÜLET.

Pontos, figyelmes és szolid kiszolgálás!

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a nagyérdemű
hölgyközönséget, hogy folyó évi október hó 1-én

divatszalonunkat áthelyeztük

Szentháromság utca 7. sz. alá (volt Hamberger-féle ház)

Ugyanottan elismerten elsőrangú saját készítményű

télikabát raktárunk és üzletünk is lesz.

A nagyérdemű hölgyközönség további szives pártfogását
kérve s előre is biztosítjuk mindenkor pontos és elsőrangú
kiszolgálásról.

Teljes tisztelettel

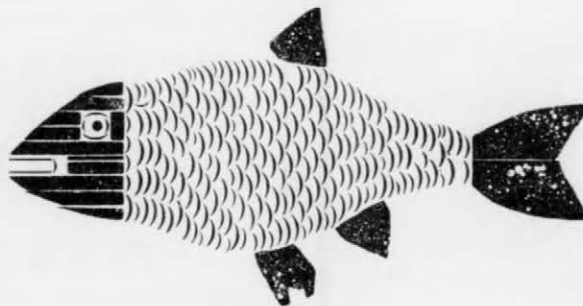
MIHOLEK TESTVÉREK.

MEGJELENT

Ungár: Sporthorgászati tapasztalatok

című műve, amely megtanítja a sporthorgászt arra,
hogyan lehet a különféle halakat legkönnyebben fogni.

Ára: 3·60 P.

Kapható:

FRIDRICH OSZKÁR
könyvkereskedésében
Mohács.

Siketnéma leány

ki a fehérenemű varrás terén
nagy gyakorlattal bír és olcsó
és pontos munkát készít, kéri a
nagyérdemű közönség szives
pártfogását.

Mély tisztelettel

Rudolf Ilonka

Kossuth Lajos utca 10.

Eladó ház.

Szentháromság utca
41-es számú ház

szabad kézből

eladó, esetleg bérbeadó.

Tarján Jenő

Mohács.

Fényképezőgép!

Egy keveset használt, jó álla-
potban levő 9X12 Aplanat

fényképezőgép

a hozzátartozó felszerelésekkel,
u. m.: tálak, 3 darab lámpa, ka-
zetták, üvegmérce, állvány, má-
solókeretek stb. eladó.

Megtekinthető

a kiadóhivatalban.

Eladó egy tonnás

Ford teherautó

jókarban levő. (Fuvarozást ugy
helyben mint vidéken vállalom.)

Ludvig József

kereskedő

Tompa Mihály u. 59.

SZIGETEN

a kutasi dülőben, Matkó
mellett 9000 □-öl
egytagban eladó

Maros Menyhért.

Eladó cipésgépek

1 nagy SINGER fonalas varró-
gép, szíjgyártó és kárpitosnak
is alkalmas, 1 Wehler Wilson
sima tűzésű, 1 jobbkaru Cylinder
gép eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Üzletáthelyezés.

Értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy géperőre berendezett

asztalos műhelyemet

saját házamba, Kölcsey- és Rókus-
utcai sarokházba helyeztem át.

Kérem a nagyérdemű közön-
ség további szives pártfogását.
Tisztelettel

Hange Alajos.

Piaci árak:

a szerdai hetipiacon

Buza	uj	24.50 P
Zab	"	23.— P
Rozs	"	23.— P
Tengeri csöves uj		15.— P
Árpa	uj	25.50 P
Bab		80.— P

LEGJOBB, PRIMA

minőségű dió-koksz,
porosz szén és minden
minőségű olífa,
aprított fa

kapható jutányos árban
nagyban és kicsinyben.

Szász és Társa

tüzifa és szénkereskedők
Bárá Eötvös u. 19.
Telefon 117.

Ajándékát

melyen leszállított áron

PÁNCSITS ÉKSZERESZNÉL VEHETI

Nagy raktár: arany, ezüst függők,
láncok, karkötők, gyűrűkben.
Ezüst és Alpacca ridikül, ciga-
retta szelencék, sétatob, evőesz-
köz, dísztárgyakban.

Órák és double árakban.
Ugyanott javítás, vésés és köfog-
lalás készül.

**Porcellán
mozsdókészlet**

mely áll mozsdótál, kancsó,
szappantartó, szivacstartóból
16 pengőért eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Modern butor ujdonságok.

Nagy választék mindennemű butorokban

KNOPFLER BERTALAN-nál MOHÁCS

vasutállomással szemben.

Telefon 162. szám.**NAGYRAKTÁR**

u. m.: háló berendezés 360 P-től, ebédlő
440 P-től, garnitúrák, szalonok, diványok,
asztalok, íróasztalok, székek, fotelek, virág-
állványok, vasbutorok, rézkarnisok stb. stb.
Tekintse meg raktáramat vételkényszer
nélkül.

Saját asztalos és kárpitos műhely!!!

Javítások olcsón és pontosan eszközöletnek.

Kizárólag szolid munka!!!

Tüzifa, koksz és porosz-szén

megérkezett Belisce-ről I. oszt. legprimább minőségű:

gyertyán, bükk és kőris

hasáb, valamint ugyanily minőségű

kőris gömbfa,

melyeket házhoz szállítva ölenként, vagy vagon tételekben szállíthatok.

Tartok azonkívül állandóan raktáron:

I. a. porosz szalon, szobafűtésre legalkalmasabb pormentes darab szenet

I. a. porosz brikettet, mely cséplésre a legalkalmasabb és leg-gazdaságosabb.

I. a. porosz rostált kocka szenet, továbbá

I. a. porosz kokszot, melyet zsákokban házhoz szállítok.

Telefon 57. és 58.

Tarján Jenő.**MOST JELENT MEG!**

Csonkamagyarország

autó térképe

A Kir. Magy. Automobil Club kiadása.

Kapható: **FRIDRICH OSZKAR**
könyvkereskedésében, Mohács.Gépirást — kéziratok, kér-
vények, levelek leírását —
vállalok előnyös áron.Cim a
kiadóban és Zsuzsits tőzsdében.

Tavaszi

vetőmagvak tisztításátés pedig tavaszi búzát, árpát és zabot,
az Első Mohácsi Gözmalomban elhelyezett**Köszl-féle Selektor Üzem**

már most megkezd.

A selektálás beosztása úgy történik, hogy azt
három nappal előbb kell az illetőnek vagy**KÖSZL OTTÓ**bárá Eötvös utca 14. szám alatti lakásán,
vagy pedig a malomban bejelenteni.**OMNIA**

MOZGÓSZINHAZ

1928. évi október hó 26—27—28-án

Péntek—Szombat

Vasárnap

Este 8 órakor.

Délután 5 és este 8 órakor

A SZÉZON LEGNAGYOBB TÁRSADALMI DRÁMÁJA!

CSAK 16 ÉVEN FELÜLIEKNEK ENGEDÉLYEZVE!

SZERELMESKEDÉS

Schnitzler Artúr mesteri alkotása 12 felvonásban.

Főszerepben: EVELYN HOLT és VIVIAN GIBSON.

TINTA MATYI!

HIRADÓ!

1928. október 30—31. és november 1-én

Kedden—Szerdán

Csütörtökön

este 8 órakor

délután 5 és este 8 órakor

PHÖBUS EXSUPER FILM.

LUJZA KIRÁLYNŐ

Történelmi epizódok egy királynő életéből, 2 részben, 14 felv.

MINDKÉT RÉSZ EGYSZERRE.

Főszereplők:

MADY CHRISTIANS, ANITA DORRIS és HANS MIERENDORF.

Helyárak: Pályulés 1:30, zártszék 1:10 pengő, I. hely 90, II-ik
hely 70, III-ik hely 50 fillér.**FIAT 520. MODELL,**

kis hathengeres

a legökéletesebb 2 literes automobil 4—5 üléses

megérkezett.7-szer csapágyazott rezgés mentes főtengellyel benzin, olaj,
levegőszűrő berendezéssel, 2 darab komplett tartalékkerékkel,
teljes szerszámfelszereléssel 9660 pengő + adó.

Megtekinthető a körzeti képviselőnél:

MESTRITS JENŐ,

Belvárosi Garage PÉCS. Telefon 6—44. szám.

Kivánságra vidéken bemutatjuk.